

Participatieplan Velsen

Samen in gesprek over: Opvang asielzoekers
in gemeente Velsen voor de lange termijn

december 2023

Foto: Inge van Mill

Inhoud

Inleiding: we doen het samen	3
Hoe nu verder?	4
Waarover gaan we met elkaar in gesprek?	5
Wie zijn er allemaal bij betrokken?	7
Hoe blijft u op de hoogte en hoe gaan we met elkaar in gesprek?	8
10-stappen participatieplan	9
Planning 2023-2024 voor besluitvorming locatiekeuze	11
Vragen en informatie	11

Inleiding: we doen het samen

Het opvangen van vluchtelingen, asielzoekers en ontheemden is in de ogen van de gemeente Velsen een belangrijke – en ingewikkelde – maatschappelijke opgave voor ons land. Dat komt deels doordat er niet genoeg geschikte opvanglocaties zijn om vluchtelingen voor een langere periode op te vangen. De gemeente Velsen neemt in deze opvangcrisis haar verantwoordelijkheid en probeert met inwoners, ondernemers en belanghebbenden tot een goede oplossing te komen.

Dit gebeurt er al

Momenteel vangen we in de gemeente op verschillende locaties vluchtelingen op, veelal in samenwerking met het COA. Het COA is verantwoordelijk voor de gang van zaken op de aan haar toevertrouwde opvanglocaties. Zo zijn er Oekraïense vluchtelingen in vakantiepark EuroParcs Buitenhuizen, op Plein 1945 in IJmuiden en in voormalige schoolgebouwen aan de Spitsaak/Platbodem in Velsersbroek. Driehuis vangt ongeveer 80 alleenstaande minderjarige vluchtelingen op en aan de VOB-kade in Velsen-Noord worden tot eind 2024 zo'n 300 vluchtelingen opgevangen op het cruiseschip Ocean Majesty. Daarnaast is er een aanvullende en tijdelijke noodopvang voor 178 statushouders gerealiseerd op dit schip.

Onderzoek naar opvanglocaties

Voor iedere gemeente wordt door het Rijk berekend hoeveel vluchtelingen 'normaal gesproken' door die gemeente zouden kunnen worden opgevangen. Velsen heeft een berekende opgave om 261 asielzoekers op te vangen. Momenteel vangt Velsen er meer op. Voor de lange termijn na 2024 wil de gemeente een opvanglocatie op land inrichten voor 250 tot 300 vluchtelingen. Als tegenprestatie voor de extra tijdelijke noodopvang op het schip is met het ministerie van Justitie en Veiligheid overeengekomen dat een locatie voor 200 vluchtelingen mogelijk is.

Na een brede verkenning door de gemeente Velsen van verschillende locaties kwamen Handgraaf en Sportpark De Elta in Santpoort-Zuid als meest kansrijk naar voren. Deze onderzoeken we nu verder.

Handgraaf en sportpark De Elta

Sportpark De Elta

De gemeente is eigenaar van De Elta en verhuurt het terrein aan SRO Velsen BV. Voetbalvereniging S.V. Terrasvogels huurt het terrein van SRO. Deze locatie wordt incidenteel ook gebruikt als kampeerterrein voor de Formule 1 in Zandvoort.

Handgraaf

Handgraaf is grotendeels eigendom van woningcorporatie Pré Wonen en staat te koop. Pré Wonen, zo is afgesproken, zal het niet zomaar aan een andere partij dan de gemeente of het COA verkopen. Een klein deel van Handgraaf is particulier bezit.

Hoe nu verder?

- **Het college onderzoekt of Handgraaf of Sportpark De Elta voor de langere termijn (na 2024) een geschikte locatie is voor de opvang van vluchtelingen. Mochten deze locaties na onderzoek niet voldoende geschikt of niet mogelijk zijn, dan kijkt het college verder naar andere locaties.**
- **Omdat het onderwerp ontzettend leeft bij inwoners, ondernemers en betrokkenen en de maatschappelijke impact groot is, wil het college graag omwonenden en andere belanghebbenden nauw bij het project betrekken. Dit komt terug in het participatietraject. Op deze manier worden belangrijke wensen, belangen en inhoudelijke kennis toegevoegd aan het project. Zo wordt niet alleen het onderzoek zorgvuldiger en de kwaliteit en haalbaarheid van het project beter, maar worden bovendien de verschillende belangen duidelijk én bespreekbaar gemaakt.**
- **Het uiteindelijke resultaat van de participatie is ook een door de gemeente op te stellen participatieverslag. Dit verslag wordt gebruikt als belangrijke input voor het adviesvoorstel aan de gemeenteraad. Op basis van de beschikbare kennis neemt de raad een weloverwogen beslissing.**

Status van het project

Na een verkennend onderzoek naar geschikte locaties, en een besluit daarover in de gemeenteraad, zijn de inwoners van Santpoort-Zuid geïnformeerd over het verder onderzoeken van de locaties Handgraaf en sportpark De Elta voor de opvang van vluchtelingen. Er volgt nu een haalbaarheidsonderzoek van beide locaties. Een fase waar het college omwonenden en andere belanghebbenden zorgvuldig bij betreft. Het doel is om tot een voorstel over de geschiktheid van deze locaties te komen. Is een locatie geschikt, dan moeten duidelijke voorwaarden richting de gebruiker COA omschrijven hoe de gemeente voor een duurzame opvang kan zorgen. Bij ongeschiktheid volgt er na politieke besluitvorming verder onderzoek naar een andere locatie.

Het haalbaarheidsonderzoek van beide locaties focust onder meer op grootte, sociale aspecten, milieu, opvangmogelijkheden, veiligheid, financiën, verkeer en parkeren. Maar ook op de invloed op de leefbaarheid van zowel omwonenden als van mogelijk toekomstige bewoners

Vervolgstappen

- Is een van beide – of zijn beide – locaties haalbaar voor een opvanglocatie, dan neemt de raad een besluit over de opvanglocatie. Daarna volgen er een bouwplan met de aanvraag voor een omgevingsvergunning door het COA, vervolgonderzoeken, planologische procedures en noodzakelijke vergunningenprocedures. Een dergelijk traject zal, naar huidige inschatting, geruime tijd in beslag nemen.
- Wanneer uit het eerste onderzoek blijkt dat beide locaties niet haalbaar of niet voldoende zijn, dan moet de gemeente op zoek naar een andere geschikte locatie in Velsen.
- Zijn er geen geschikte alternatieve opvangplekken, dan volgt een gesprek met de regio en het COA over de invulling van de taakstelling.

Waarover gaan we met elkaar in gesprek?

De vraag die steeds centraal staat in het participatietraject: Hoe kunnen we, vanuit de opdracht die de gemeenteraad aan het college heeft verstrekt, in de gemeente Velsen samen zorgen voor een opvang voor de lange termijn voor asielzoekers?

In deze fase van het project richten we ons op de locaties die door de gemeenteraad als meest geschikt zijn aangewezen. De vraag die we in deze fase dus eerst willen onderzoeken is: is het mogelijk om asielzoekers voor de lange termijn op te vangen op sportpark De Elta of locatie Handgraaf?

Om deze vraag te beantwoorden is het voor omwonenden belangrijk om te weten waar wel en waar geen inspraak mogelijk is. Ook moet duidelijk zijn aan welke regels zowel inwoners en ondernemers als andere partijen zoals de gemeente en/of het COA zich moeten houden.

Daarom zijn er enkele randvoorwaarden door college en raad verkend. De locatie moet voor de bewoners en de omgeving leefbaar en veilig in te richten zijn. Het is niet wenselijk dat een locatie op of nabij een bedrijventerrein ligt, maar juist liever wel in of aan de rand van een woonwijk. Ook moet het bij voorkeur gaan om gemeentegrond, houden we met de plaatsing van kwetsbare doelgroepen rekening met het draagvlak in de samenleving en of realisatie in een kern haalbaar is.

Vragen en zorgen van inwoners

Inmiddels ligt er een grondige inventarisatie van zorgen en vragen die leven bij inwoners van Santpoort-Zuid. Denk aan de geschiktheid van de locatie, ruimte om mee te denken en te praten, het gevoel van onveiligheid, en overlast en druk op de voorzieningen. In het participatietraject is er aandacht voor al deze vragen en zorgen. Maar ook voor de kansen die door de komst van een AZC kunnen ontstaan voor omwonenden, bedrijven etc.

Wetgeving en richtlijnen

Het gehele project om te komen tot realisatie van een AZC krijgt te maken met verschillende wetten en richtlijnen die getoetst moeten worden. Van bestemmingsplan tot omgevingsvisie Noord-Holland 2050 en van groenstructuurplan tot woonvisie van de gemeente. Ook zijn er allerlei aspecten in de

omgeving zoals geluid, milieuhinder, erfgoed, verkeer en parkeren waar het project mee te maken krijgt. Van beide locaties is een inventarisatie gemaakt die in zijn geheel wordt meegenomen in de aanvullende onderzoeken en rapporten. Dit wordt, samen met het participatieverslag, als één geheel aangeboden aan de gemeenteraad.

Doelgroep en aantallen

De voorkeur van de gemeenteraad voor de opvang gaat uit naar gezinnen met kinderen en alleenstaande vrouwen. Daarover wil de raad graag afspraken maken met het COA. Doordat het COA niet aan zogenoemd doelgroepenbeleid doet, is het maken van dergelijke afspraken vooraf lastig. Ook de Tweede Kamer nam onlangs een motie aan om samen met het COA te voorkomen dat gemeenten eisen stellen aan welke doelgroep er op welke locatie komt. De opdracht van de gemeenteraad is om ons bij de definitieve landlocatie te houden aan de taakstelling. Op dit moment is onze taakstelling om 261 vluchtelingen op te vangen. In het participatieplan gaat het daarom ook over de vormgeving van een opvang in Santpoort-Zuid die in harmonie is met de buurt en de kaders die daarbij horen voor gemeente, inwoners, ondernemers, verenigingen etc. Maar ook hoe bijvoorbeeld vrijwilligers, werk, stage, dagbesteding en onderwijs in dit plaatje passen.

Andere aandachtspunten die de gemeenteraad belangrijk vindt:

- Een vraag om te onderzoeken: is er een mogelijkheid om op de onderzochte locaties naast vluchtelingen ook andere doelgroepen zoals jongeren en spoedzoekers woonruimte te bieden?

- Spreiding van kwetsbare doelgroepen over verschillende dorpskernen in de gemeente Velsen.

- Zowel de gemeenteraad als inwoners vragen zich af of er mogelijkheden zijn om de regels te versoepelen zodat asielzoekers (meer) kunnen werken. Onlangs is door de Tweede Kamer besloten om dit mogelijk te maken. Het plan is om daar ondernemers uit de omgeving bij te betrekken.

- Er is een voorkeur voor kleinschalige locaties.

Wie zijn er allemaal bij betrokken?

In het gehele participatieproces betrekken we verschillende partijen. Per partij en fase kan die betrokkenheid verschillen. Zo zijn er groepen die meebepalen, meewerken en meedenken. Ook wordt een groep alleen op de hoogte gehouden; die heeft geen actieve rol. Onderstaande doelgroepen zullen allemaal betrokken worden.

Inwonersgroepen spreken zich uit

Momenteel heerst er veel onrust onder inwoners van Santpoort-Zuid. Zo is er bijvoorbeeld onzekerheid over veiligheid, angst voor overlast en op welke manier je de opvang hier op een langdurige manier zou kunnen organiseren. Vooral de late en gebrekkige communicatie over het project en verhalen over andere landelijke opvanglocaties hebben hiervoor gezorgd. Twee groepen inwoners hebben zich daarom verenigd. Dit zijn Het Andere Geluid van Santpoort-Zuid en Stichting Samen Santpoort-Zuid. Zij vinden onder andere dat de impact van 300 nieuwe inwoners op een dorpskern van 3.000 niet in verhouding staat. Dat ervaren zij als een (te) zware belasting. Zij zetten in op een actieve rol en betrokkenheid in het participatieproces in de onderzoeksfase en het belang van de leefomgeving, de sociale samenhang, de natuur en de cultuurhistorische waarde van Santpoort-Zuid. Vanuit de gemeente wordt deze betrokkenheid zeer gewaardeerd. Transparantie over het proces en goede communicatie zijn hierin van groot belang.

Andere groepen die effect kunnen ondervinden en/of invloed kunnen uitoefenen:

Direct omwonenden en inwoners Santpoort-Zuid

Inwoners Van den Bergh van Eysingaplantsoen, een deel van de Wüstelaan, Pastoorstraat en Sportlaan als direct omwonenden.

Overige inwoners van Santpoort-Zuid.

Belangengroepen en -verenigingen

Stichting Samen Santpoort-Zuid, Het Andere Geluid van Santpoort-Zuid, Sportvereniging Terrasvogels, Volkstuinvereniging De Eltahof, klankbordgroep, huurdersvereniging namens Van den Bergh van Eysingaplantsoen, Stichting Santpoort.

Maatschappelijke organisaties

COA, Pré Wonen, andere woningcorporaties, politie, gemeente (handhaving, wijkverbinder), vrijwilligers Velsen-Noord en Driehuis, milieuvereniging, Provincie NH, Vluchtelingenwerk, Brederode Daltonschool.

Bedrijven/ondernemers

Ondernemers uit Santpoort-Zuid, eventueel in een later stadium aan te vullen met ondernemers uit een breder gebied (bijv. Santpoort-Noord, Bloemendaal), Dekamarkt, uitzendbureaus.

Hoe blijft u op de hoogte en hoe gaan we met elkaar in gesprek?

Informatie en aanspreekpunt voor inwoners en omwonenden

- **Samenspelvelsen.nl**

Op www.samenspelvelsen.nl informeert de gemeente inwoners en omwonenden over de voortgang van dit project. Zo is er een aparte webpagina aangemaakt met de status van het onderzoek naar beide opvanglocaties. Hier vinden inwoners alle benodigde informatie, updates over de voortgang en antwoorden op veelgestelde vragen.

- **Velsen.nl**

Op www.velsen.nl staat feitelijke informatie over de opvang van vluchtelingen en statushouders in Velsen.

- **Nieuwsbrief via e-mail**

Via een brief zijn inwoners van Santpoort-Zuid geïnformeerd over hoe zij op de hoogte kunnen blijven van dit project. Regelmatig verstuurt de gemeente een online nieuwsbrief met een update. Geïnteresseerden kunnen zich op www.samenspelvelsen.nl aanmelden voor de nieuwsbrief. Hiervoor moeten zij hun e-mailadres achterlaten. Deze updates staan ook altijd op samenspelvelsen.nl. Daarnaast is er een papieren versie van de nieuwsbrief voor wie geen onlineversie kan of wil ontvangen. De aanmelding daarvoor verloopt telefonisch via het Klantcontactcentrum (KCC) van de gemeente.

- **Vragen en opmerkingen**

Alle overige vragen en/of opmerkingen kunnen inwoners mailen naar opvang@velsen.nl. Via dit centrale e-mailadres worden vragen binnen uiterlijk twee weken zo goed mogelijk beantwoord of wordt aangegeven waar meer informatie te vinden is.

Klankbordgroep

Naast inwoners die per e-mail op de hoogte gehouden worden, zijn er ook inwoners die zich hebben opgegeven voor een klankbordgroep. De grootte van de groep – 99 inwoners in totaal – laat de betrokkenheid zien. Aanmelden voor deze klankbordgroep kon tot 21 oktober 2023. Er wordt nog gekeken of alle inwonersgroepen en verenigingen – en daarmee dus voldoende verschillende belangen – in deze groep vertegenwoordigd zijn.

Op basis van gesprekken met direct omwonenden, belangengroepen en de vragenlijsten naar inwoners van Santpoort-Zuid kan de groep nog groter worden. Met deze klankbordgroep voeren we na de startbijeenkomsten meerdere inhoudelijke themagesprekken; daarnaast wordt er een werkbezoek georganiseerd.

Participatieverslag voor de gemeenteraad

Aan het eind van deze participatiefase volgt er een dag met het projectteam en de klankbordgroep om samen het participatieverslag te maken. Daarin worden alle gezamenlijke uitgangspunten uitgewerkt in het voorstel richting de gemeenteraad.

10-stappen participatieplan

Naar aanleiding van alle ingezonden mails/brieven bij de gemeente zijn er vragen en suggesties aangegeven die leven bij de inwoners van Santpoort-Zuid en andere betrokkenen. Deze nemen we mee in het participatieplan. In het participatieproces betrekken we belanghebbenden door hen te informeren en hen uit te nodigen om mee te denken en mee te werken:

1. Op www.samenspelvellen.nl is een aparte pagina met daarop de status van het onderzoek naar beide opvanglocaties. Ook alle benodigde informatie, updates over de voortgang en antwoorden op veelgestelde vragen zijn hier te vinden. Bovendien ontvangen belangstellenden regelmatig een update via een online nieuwsbrief.
2. We sturen alle leden van de klankbordgroep een bevestigingsmail waarin staat hoe en wanneer zij betrokken worden.
3. We sturen alle leden van de klankbordgroep een vragenlijst die inzicht moet geven of elke doelgroep uit het project goed vertegenwoordigd is. Ook vragen we naar welke thema's de leden van de klankbordgroep belangrijk vinden om daar het participatieproces op in te richten en te inventariseren op welke momenten mensen beschikbaar zijn.
4. We toetsen tijdens startbijeenkomsten bij de klankbordgroep of de opzet, planning, participatievormen en de combinatie van online en offline contactmomenten passend zijn.
5. De gemeente Velsen organiseert gesprekken met direct omwonenden van de locaties Handgraaf en Elta, en volkstuinvereniging De Eltahof. Er zijn al kennismakingsgesprekken gevoerd met sportvereniging Terrasvogels, Het Andere Geluid van Santpoort-Zuid en Stichting Samen Santpoort-Zuid. Als zij niet in de klankbordgroep vertegenwoordigd zijn worden ze, als ze dat willen, uitgenodigd voor de rondetafelgesprekken.
6. We organiseren een centrale digitale bijeenkomst. Aan de hand van vragenlijsten voert de gemeente persoonlijke gesprekken in Santpoort-Zuid op straat en in de wijk. Via digitale polls op diverse socialemediakanalen kan een breder publiek worden bereikt.
7. Er worden rondetafelgesprekken georganiseerd met leden van de klankbordgroep en experts.
8. Tussentijds organiseren we een terugkoppeling en toetsing bij de klankbordgroep. Ook de verschillende thema's worden dan met elkaar afgestemd;
9. We nodigen geïnteresseerden vanuit zowel de klankbordgroep als betrokken ambtenaren uit op werkbezoek naar één of meerdere AZC's om te leren van de ervaringen op diverse plekken.
10. Samen met de klankbordgroep stelt het projectteam de uitkomst uit het onderzoek vast. De diverse belangen, beantwoorde en nog openstaande vragen worden weergegeven, evenals hoe het participatieproces door alle betrokkenen in de klankbordgroep ervaren is. De uitkomst dient als input voor het participatieverslag.

In de onderzoeksfase naar een mogelijke locatie voor opvang van vluchtelingen in Velsen bestaat het besluitvormingsproces uit:

A. Participatieproces

- centrale vraag
- activiteitenoverzicht
- participatieverslag

B. Aanvullende onderzoeken

Financieel, juridisch en locatie.

C. Besluitvorming

Door gemeenteraad op basis van participatieproces en aanvullende onderzoeken.

D. Uitkomst

- Beide locaties zijn geschikt, keuze wordt gemaakt voor 1 van beide
- 1 locatie is geschikt, de andere valt af
- Geen van beide locaties zijn geschikt

Besluitvormingsproces onderzoeksfase

Centrale vraag: is het mogelijk om voor de lange termijn vluchtelingen op te vangen in Santpoort-Zuid, locatie De Elta of Handgraaf?

Activiteitenoverzicht

	wie	hoe	start	looptijd
Informer	Inwoners, stakeholders en geïnteresseerden	- samenspelvelsen.nl - nieuwsbrieven - social media	november	continu
Meedenken	Inwoners Santpoort-Zuid Specifieke doelgroepen en belanghebbenden	- gesprekken met: specifieke doelgroepen, belanghebbenden, inwoners in de wijk - vragenlijsten	december	december-februari
Meewerken	Inwoners in de klankbordgroep*	- thematafel gesprekken - werkbezoek - co-creatie participatieverslag	december	februari-juni

081223 gemeente Velsen

*Ongeveer 100 inwoners van Santpoort-Zuid hebben zich aangemeld voor de klankbordgroep om in verdiepende gesprekken mee te praten om antwoord te kunnen geven op de centrale vraag.

Planning 2023-2024 voor besluitvorming locatiekeuze

Q4 2023

- Start inplannen gesprekken inwonersgroepen.

Q1 2024

- Start bijeenkomsten klankbordgroep in subgroepen.
- Voeren van persoonlijke gesprekken met inwoners in de wijk en uitzetten digitale polls via sociale media.
- Tussentijdse terugkoppeling en toetsing klankbordgroep.
- Rondetafelgesprekken per thema met klankbordgroep, inwoners en experts.

Q2 2024

- Werkbezoek aan AZC met groep geïnteresseerden.
- Samen met gehele klankbordgroep onderzoekgegevens vaststellen vanuit de zienswijze van omwonenden en input voor participatieverslag.
- Vaststellen datum informerende sessie door college.
- Informerende sessie gemeenteraad met presentatie van de resultaten van het participatieproject en de verkenning van de twee locaties.

Q3 2024

- Vaststellen datum adviserende sessie door college.
- Adviserende sessie waarin het college de gemeenteraad om input vraagt om verschillende mogelijkheden uit te kunnen werken; dit aan de hand van het participatieverslag en de verkenning van de locaties.
- College komt met concept-raadsvoorstel voor een eerste bespreking.
- College stelt het raadsvoorstel vast.
- Gemeenteraadsvergadering over standpunten raadsvoorstel.
- Gemeenteraad neemt een besluit over de onderzoeksfase.

Vragen en informatie

Site: www.samenspelvelsen.nl

Mail: opvang@velsen.nl